

GEMEENTE WAALRE

Fietsverbinding Oude Spoorbaantracé

Flora- en faunaonderzoek

GEMEENTE WAALRE

Fietsverbinding Oude Spoorbaantracé

Flora- en faunaonderzoek

Bestand : P:\prj100\WAL\031\rapp\Vervolgonderzoek flora en
fauna\20101201-Def Flora en fauna Spoorbaantracé.wpd

Project : WAL031

Gecontroleerd door :

December 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Literatuuronderzoek	2
1.3	Doelstelling aanvullend onderzoek	4
2	Methode	6
2.1	Vogels	6
2.2	Vleermuizen	6
2.3	Reptielen	6
2.4	Overige soorten	6
3	Resultaten	7
3.1	Vogels	7
3.2	Vleermuizen	8
3.3	Reptielen	9
3.4	Overige soorten	10
4	Conclusies en aanbevelingen	11
4.1	Vogels	11
4.2	Vleermuizen	11
4.3	Reptielen	12

Bijlagen

1	Flora- en faunawet	B-1
---	--------------------------	-----

Tabellen

Tabel 1: Mate van onderzoek naar de verschillende soortgroepen in de betreffende kilometerhokken (bron: www.natuurloket.nl).	3
---	---

Afbeeldingenlijst

Afbeelding 1: Ligging van de fietsverbinding Oude Spoorbaantracé, inclusief de aftakking richting Dommelen (bron: gemeente Waalre, gemeente Valkenswaard en Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, 2010).	2
--	---

Afbeelding 2: Ligging fietspad Oude spoorbaantracé binnen de diverse kilometerhokken.	4
Afbeelding 3: Resultaten van de vogelinventarisaties (bron: Faunaconsult, 2010).	7
Afbeelding 4: Resultaten van de vleermuisinventarisaties (bron: Faunaconsult, 2010).	8
Afbeelding 5: Resultaten van de reptieleninventarisaties (bron: Faunaconsult, 2010). ...	9

1 Inleiding

Het voorliggend rapport bevat de resultaten van het flora- en faunaonderzoek dat is uitgevoerd ter plaatse van het Oude Spoorbaantracé binnen de gemeenten Waalre en Valkenswaard (Noord-Brabant). In deze inleiding wordt echter allereerst de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek uiteengezet.

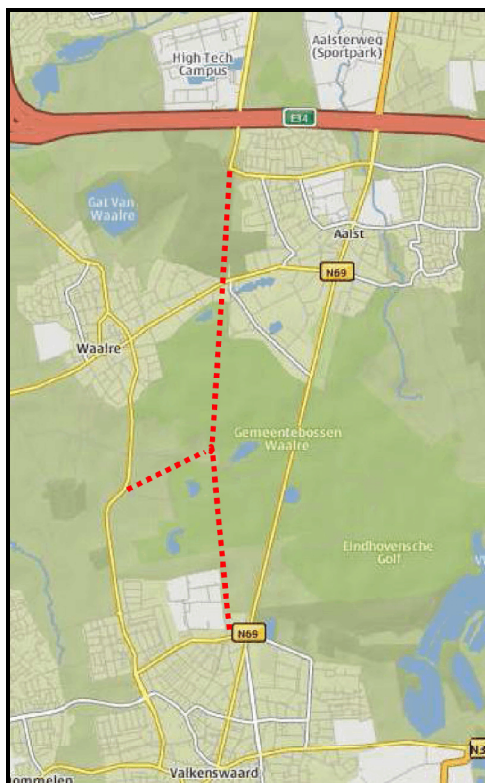
1.1 Aanleiding

De gemeenten Waalre en Valkenswaard zijn voornemens het fietsgebruik binnen de gemeenten te stimuleren, om zo het autogebruik voor woon-werkverkeer te doen verminderen. De beide gemeenten hebben derhalve gezocht naar een aantrekkelijk alternatief voor fietsers voor de drukke N69 tussen Valkenswaard, Waalre, Aalst en Eindhoven.

De fietsverbinding die beide gemeenten momenteel nastreven, voert vanuit Valkenswaard via het Oude Spoorbaantracé door het Stadsbos Waalre naar Waalre, Aalst en Eindhoven (Hightech Campus Philips). Er is tevens een aftakking voorzien richting Dommelen, zodat ook inwoners van Dommelen van het fietspad gebruik kunnen maken. Het tracé heeft een totale lengte van circa 4,5 kilometer en is weergegeven in afbeelding 1 (volgende pagina).

Om de fietsverbinding een zo aantrekkelijk mogelijk alternatief voor woon-werkverkeer met de auto te maken, wordt deze uitgevoerd als breed pad met een gesloten verharding. De toe te passen verlichting zal worden afgestemd op de ligging van het fietspad binnen natuurgebied, maar zal er wel voor zorgen dat sprake is van een veilige route door het Stadsbos. Momenteel is het Oude Spoorbaantracé deels in gebruik als ruiterroute, mountainbikeroute en wandelpad. Deze functies zullen bij realisatie van de fietsverbinding niet verdwijnen, maar enigszins verschuiven. Daar waar nodig wordt ten behoeve van deze functies een onverhard pad aangelegd naast de fietsverbinding.

Reeds in 2008 is door Kragten een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de planologische haalbaarheid van realisatie van de fietsverbinding Oude Spoorbaantracé. Daarbij is een literatuurstudie uitgevoerd naar de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten op en nabij het gekozen tracé. De resultaten van deze literatuurstudie worden hieronder kort weergegeven

Afbeelding 1: Ligging van de fietsverbinding Oude Spoorbaantracé, inclusief de aftakking richting Dommelen (bron: gemeente Waalre, gemeente Valkenswaard en Samenwerkingsverband Regio Eindhoven, 2010).

1.2 Literatuuronderzoek

Om meer inzicht te verkrijgen in de mogelijk aanwezige beschermde soorten in de nabijheid van de gewenste fietsverbinding Oude Spoorbaantracé zijn de natuurgegevens van het Natuurloket geraadpleegd.

Uit de informatie van het Natuurloket (www.natuurloket.nl) blijkt dat de betreffende kilometerhokken (160-375, 160-376, 160-377 en 160-378; zie figuur 2 op pagina 4) waarin het geplande tracé voor het fietspad in het stadsbos Valkenswaard-Waalre-Aalst gelegen is, in wisselende mate onderzocht zijn voor de verschillende soortgroepen. Het Natuurloket geeft slechts een globaal overzicht over de natuurwaarden in de kilometerhokken. Er wordt aangegeven hoeveel beschermde en bedreigde soorten in de kilometerhokken voorkomen, maar er wordt niet vermeld om welke soorten het gaan. Met het oog op de Flora- en faunawet zijn met name de soortgroepen vaatplanten, zoogdieren, broedvogels, reptielen, amfibieën, vissen, dagvlinders en libellen van belang. Tabel 1 op de volgende pagina geeft een overzicht van de mate waarin naar deze soortgroepen onderzoek is verricht in de verschillende kilometerhokken.

Tabel 1: Mate van onderzoek naar de verschillende soortgroepen in de betreffende kilometerhokken (bron: www.natuurloket.nl).

Soortgroep	Kilometerhok				
	160-375	160-376	160-377	160-378	159-376
Vaatplanten	goed	goed	goed	goed	goed
Zoogdieren	niet	niet	niet	niet	niet
Broedvogels	niet	goed	niet	niet	slecht/niet
Reptielen	redelijk	redelijk	matig	goed	redelijk
Amfibieën	goed	goed	goed	goed	redelijk
Vissen	slecht	slecht	redelijk	slecht	niet
Dagvlinders	redelijk	slecht	goed	goed	goed
Libellen	goed	goed	goed	goed	goed

In het kilometerhok 160-375 zijn volgens de gegevens van het Natuurloket drie beschermde plantensoorten (tabel 1 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage), één beschermde reptielensoorten (tabel 2/3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) en zeven beschermde amfibieënsoorten (vier uit tabel 1 en drie uit tabel 2/3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) aangetroffen. Uit de overige soortgroepen zijn geen beschermde soorten gemeld, terwijl de soortgroep broedvogels in het geheel niet is onderzocht. De reptielensoort die vermeld is in de gegevens van het Natuurloket is de levendbarende hagedis (tabel 2 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage). De gegevens geven namelijk aan dat de waargenomen soort niet is opgenomen op de Nederlandse Rode Lijst. De levendbarende hagedis is het enige reptiel dat niet vermeld staat op de Rode Lijst, de overige reptielensoorten in Nederland zijn alle in meer of mindere mate bedreigd.

Het kilometerhok 160-376 bevat waarnemingen van twee beschermde plantensoorten (tabel 1), één beschermde reptielensoort (levendbarende hagedis, tabel 2 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) en zes beschermde amfibieënsoorten (vier uit tabel 1 en twee uit tabel 2/3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage). Ook zijn in dit kilometerhok dertig broedvogelsoorten aangetroffen.

In het derde kilometerhok, 160-377, zijn drie beschermde plantensoorten (tabel 1 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage), één beschermde reptielensoort (levendbarende hagedis, tabel 2 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) en zeven beschermde amfibieënsoorten (vijf uit tabel 1 en twee uit tabel 2/3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) waargenomen. Voor dit kilometerhok zijn geen waarnemingen van broedvogelsoorten opgenomen in het gegevensbestand van het Natuurloket.

Verder blijkt uit de gegevens van het Natuurloket dat in kilometerhok 160-378 drie beschermde plantensoorten (tabel 1 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage), één beschermde reptielensoort (levendbarende hagedis, tabel 2 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) en zeven beschermde amfibieënsoorten (vier uit tabel 1 en drie

uit tabel 2/3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) voorkomen. Ook dit kilometerhok is niet onderzocht op broedvogelsoorten.

De aftakking van de fietsverbinding richting Dommelen tenslotte is gelegen in het kilometerhok 159-376. Binnen dit kilometerhok zijn twee algemeen (tabel 1 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) en 1 strenger beschermde (tabel 2/3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) plantensoorten aangetroffen. De soortgroep vogels is nauwelijks onderzocht: er is slechts één broedvogelsoort (tabel 2 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) bekend binnen het kilometerhok. Daarnaast zijn in de gegevens van het Natuurloket 1 algemeen beschermde (tabel 1 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) en twee strenger beschermde (tabel 2/3 AMvB artikel 75 Flora- en faunawet; zie bijlage) amfibieënsoorten opgenomen. Tenslotte is één strenger beschermde reptielensoort bekend binnen het kilometerhok 159-376.

Op grond van beschikbare literatuur ontstond het vermoeden dat daadwerkelijk beschermde soorten aanwezig kunnen zijn die negatieve effecten kunnen ondervinden van de aanleg van een fietspad. Gevoelige soortgroepen zijn daarbij, gezien de geplande ingrepen, met name (broed)vogels, vleermuizen en reptielen. In de haalbaarheidsstudie werd dan ook aanbevolen een flora- en faunainventarisatie uit te voeren voor het gehele tracé om vast te stellen welke soorten daadwerkelijk ter plaatse van de geplande fietsverbinding voorkomen.

Afbeelding 2: Ligging fietspad Oude spoorbaantracé binnen de diverse kilometerhokken.

1.3 Doelstelling aanvullend onderzoek

Door middel van veldinventarisaties dient te worden vastgesteld of het Oude Spoorbaantracé fungeert als vaste verblijfplaats of als groeiplaats voor beschermde planten- en/of diersoorten. De onderzoeksmethodiek is daarbij afgestemd op de soortgroepen (broed)vogels, vleermuizen en reptielen. Voor deze soorten geldt namelijk dat gedurende specifieke momenten in het jaar en gedurende specifieke delen van de dag geïnventariseerd moet worden (zie ook hoofdstuk 2).

Tijdens deze soortspecifieke inventarisaties is daarnaast gelet op het voorkomen van beschermde soorten uit andere soortgroepen, zoals plantensoorten en zoogdieren. Voor deze soortgroepen is geen specifieke onderzoeksmethode noodzakelijk.

Het onderzoek is toegespitst op soorten uit tabel 2 en 3 AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet (zie bijlage). Voor deze soorten geldt, dat bij ruimtelijke ontwikkelingen gewerkt moet worden volgens een door de minister van LNV/ELI goedgekeurde gedragscode (tabel 2, AMvB artikel 75), of dat een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk is (tabel 3, AMvB artikel 75). Voor de minder streng beschermde soorten uit tabel 1 AMvB artikel 75 geldt bij ruimtelijke ontwikkelingen een algemene vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet, waarbij onnodige negatieve gevolgen voor planten-en diersoorten te allen tijde zoveel mogelijk voorkomen moeten worden (algemene zorgplicht). De werking van de Flora- en faunawet is nader uiteengezet in de bijlage.

2 Methode

De veldinventarisaties hebben zoveel mogelijk plaatsgevonden conform die hiervoor geldende protocollen van de Gegevensautoriteit Natuur. In onderstaande paragrafen is de gehanteerde werkwijze kort beschreven. De veldinventarisaties zijn uitgevoerd door ecologisch onderzoeksbureau Faunaconsult (Belfeld).

2.1 Vogels

Tijdens vier ochtenden, te weten 1 april, 27 april, 17 mei en 21 juni 2010, en twee nachten (tegelijk met het vleermuisonderzoek, zie paragraaf 2.2) is het voorkomen van vogels op het Oude Spoorbaantracé in kaart gebracht. Vogels werden daarbij herkend aan de hand van hun zang en aan de hand van zichtwaarnemingen. Van alle waargenomen soorten werd de soortnaam genoteerd en van bijzondere soorten, Rode-Lijstsoorten en Vogelrichtlijnsoorten werd volgens de methode van Van Dijk (2004) het broedterritorium op kaart ingetekend. Dit is tevens gedaan voor territoria van vogels waarvan het nest jaar rond beschermd is en voor vogels waarvoor Dienst Regelingen een omgevingsscan eist.

2.2 Vleermuizen

Het Oude Spoorbaantracé is in de nacht van 26 op 27 april en 16 en 17 mei 2010 onderzocht op het voorkomen van vleermuizen. Het onderzoek vond plaats met behulp van een heterodyne vleermuisdetector. Hierbij werd 's nachts in twee blokken van drie uur geobserveerd (vanaf een uur voor zonsondergang en vanaf twee uur voor zonsopgang). Van lastig te determineren soorten zijn met behulp van een time-expansion detector/recorder geluidsopnamen gemaakt, waarvan achteraf het sonogram op de computer is geanalyseerd. Eventuele vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in kaart gebracht door te zoeken naar zwermende vleermuizen.

2.3 Reptielen

Het voorkomen van reptielen is in de ochtenden van 17 mei en 21 juni 2010 in kaart gebracht. De weersomstandigheden tijdens deze inventarisatiemomenten waren geschikt voor het waarnemen van reptielen.

2.4 Overige soorten

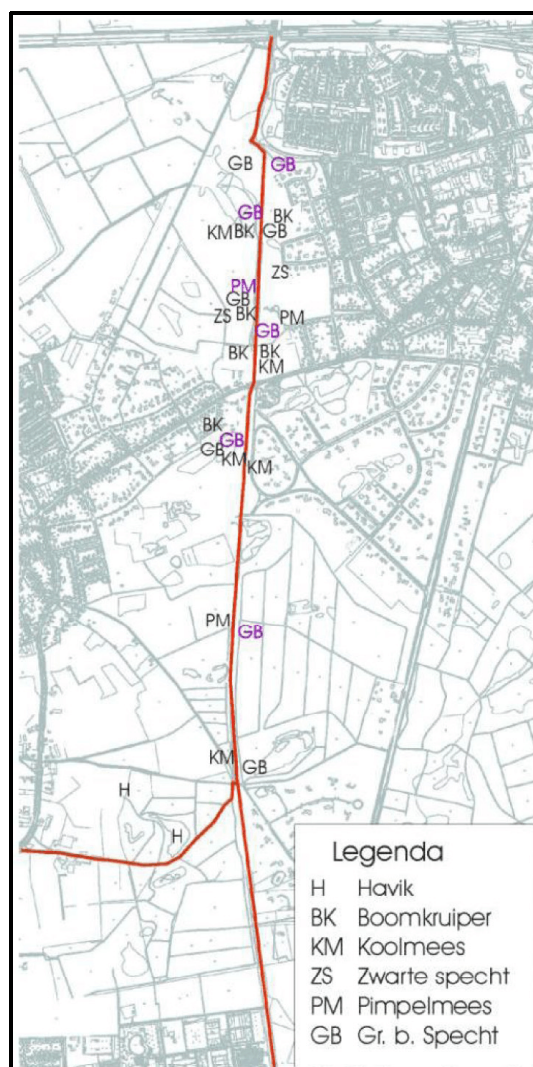
Tijdens de verschillende veldinventarisaties is tevens nagegaan of uit overige soortgroepen, waaronder ook dagvlinders, beschermde planten- en diersoorten nabij de fietsverbinding Oude Spoorbaantracé aanwezig zijn. Hiertoe is gelet op bijvoorbeeld sporen, holen/schuilplaatsen en uitwerpselen en zijn eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

3 Resultaten

Voor de drie genoemde soortgroepen worden de resultaten van de veldinventarisaties hieronder weergegeven.

3.1 Vogels

Tijdens de verschillende inventarisaties zijn geen territoria waargenomen van vogelsoorten die jaarrond beschermd zijn. Wel zijn nesten en territoria aangetroffen van vogelsoorten waarvoor Dienst regelingen een omgevingsscan eist. Deze nestlocaties, en de betreffende soorten, zijn in afbeelding 2 weergegeven. De nesten waarin daadwerkelijk jongen zijn aangetroffen, zijn paars weergegeven en worden hier kort besproken (van noord naar zuid):

Afbeelding 3: Resultaten van de vogelinventarisaties (bron: Faunaconsult, 2010).

- Nest van grote bonte specht in een dode den op een wal, circa 10 meter ten oosten van het zandpad.
- Nest van grote bonte specht in een dode berk, circa 8 meter ten westen van het zandpad.
- Nest van pimpelmees in een vogelkers, midden op het zandpad.
- Nest van grote bonte specht in een dode den tussen de zandpaden in.
- Nest van grote bonte specht op enkele meters ten westen van het zandpad.
- Nest van grote bonte specht op enkele meters ten oosten van het zandpad.

Daarnaast werd nog een aantal algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen en vogels waarvan geen broedterritorium kon worden vastgesteld. Het gaat om de volgende soorten: roodborst, zwartkop, kauw, merel, winterkoning, pimpelmees, wintertaling, meerkoet, wilde eend,

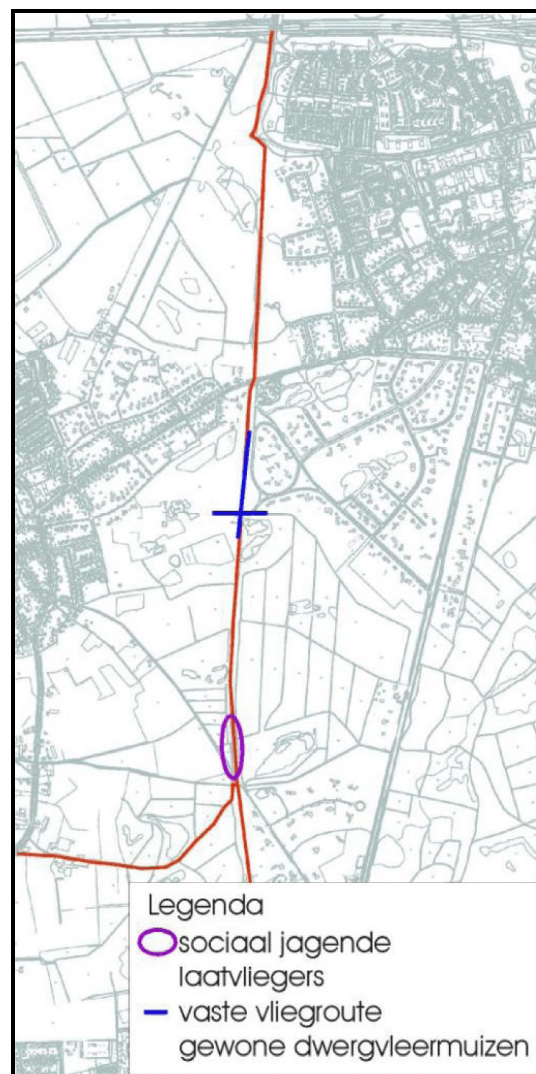
dodaars, havik, zwarte kraai, zanglijster, tjiftjaf en boompieper.

3.2 Vleermuizen

In de nacht van 26 op 27 april 2010 vlogen er aan het begin van de avond circa drie gewone dwergvleermuizen willekeurig over het zandpad richting Dommelen, vlak bij de vijver. Ter hoogte van de splitsing van de zandpaden richting Dommelen en Valkenswaard/Eindhoven vlogen tien tot twintig gewone dwergvleermuizen bij de vijver aan de oostzijde van het tracé. Iets ten noorden van de splitsing van het tracé naar Dommelen en Valkenswaard/Eindhoven werden langs het zandpad zeker vijf sociaal jagende laatvliegers waargenomen (zie afbeelding 3).

Tijdens de ochtendinventarisatie werden geen vleermuizen meer waargenomen. Zwermende of in- en uitvliegende vleermuizen werden in het geheel niet waargenomen op 26 en 27 april. Evenmin werden vaste vliegroutes vastgesteld langs het tracé.

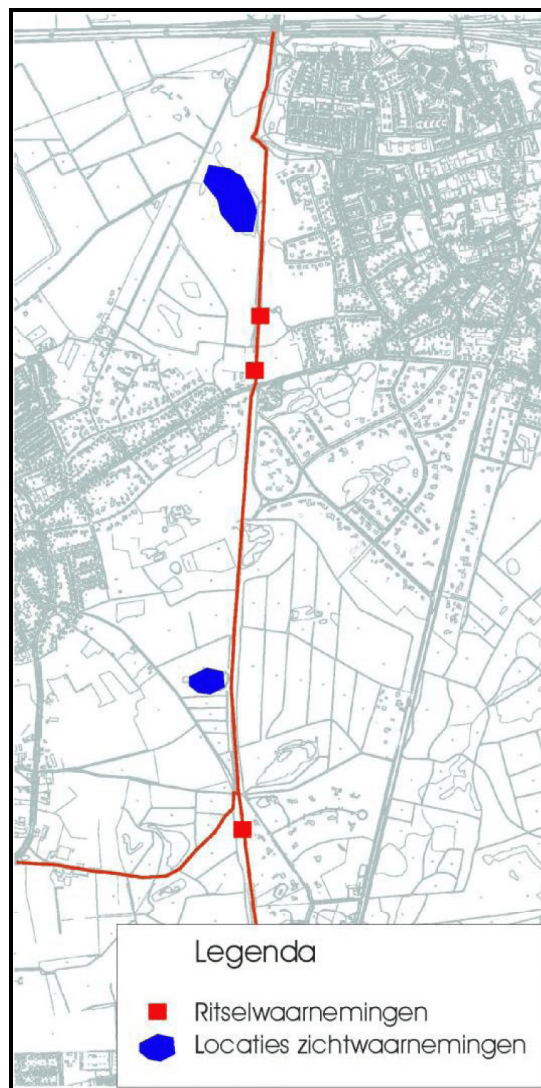
In de nacht van 16 op 17 mei 2010 vloog er aan het begin van de avond een twintigtal gewone dwergvleermuizen willekeurig nabij het noordelijk deel van het Oude Spoorbaantracé. 's Ochtends werd er in het midden van het tracé een vijftal gewone dwergvleermuizen waargenomen die langs het zandpad vlogen. Het zandpad vormt hier een vaste vliegroute (zie figuur 3). Iets ten zuiden van dit punt zijn zestien passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Ook hier vormt het zandpad onderdeel van een vaste vliegroute. Zwermende of in- en uitvliegende vleermuizen zijn op 16 en 17 mei niet waargenomen.

Afbeelding 4: Resultaten van de vleermuisinventarisaties (bron: Faunaconsult, 2010).

3.3 Reptielen

Op korte afstand van het aan te leggen fietspad bevinden zich twee heidegebieden die optimale habitats bevatten voor de levendbarende hagedis. Tijdens het veldbezoek op 21 juni 2010 zijn hier zes zichtwaarnemingen gedaan van de levendbarende hagedis (zie afbeelding 4).

Afbeelding 5: Resultaten van de reptieleninventarisaties (bron: Faunaconsult, 2010).

Het aan te leggen fietspad is grotendeels gelegen binnen bos. Hier zijn geen zichtwaarnemingen van de levendbarende hagedis gedaan. Dit komt doordat veel strooisel op de bosbodem aanwezig is, waarin levendbarende hagedissen zich snel kunnen verschuilen.

Lang het aan te leggen fietspad zijn op 21 juni 2010 wel drie kenmerkende ritselgeluiden waargenomen (hagedissen maken een typisch ritselgeluid, dat door kenners goed te onderscheiden is van wegvlochtende kleine zoogdieren). De ritselgeluiden bevonden zich alle op circa 1 meter van het zandpad. De ritselwaarnemingen zijn eveneens aangeduid in afbeelding 4.

Tijdens het veldbezoek op 17 mei 2010 zijn geen waarnemingen gedaan van reptielen, ondanks geschikte weersomstandigheden voor waarneming.

3.4 Overige soorten

Gedurende het veldbezoek is tevens gelet op het voorkomen van beschermde soorten uit andere soortgroepen als hierboven beschreven. Er zijn echter in de directe nabijheid van de fietsverbinding Oude Spoorbaantracé geen beschermde planten- en diersoorten aangetroffen. Dat geldt ook voor de soortgroep dagvlinders, waarop expliciet gelet is tijdens het onderzoek naar reptielen. De weersomstandigheden tijdens deze veldbezoeken waren geschikt voor het waarnemen van vlinders.

4 Conclusies en aanbevelingen

Op grond van de gedane waarnemingen tijdens de veldinventarisaties kan geconcludeerd worden dat beschermde vogel-, vleermuis- en reptielensoorten nabij de fietsverbinding Oude Spoorbaantracé voorkomen. Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten waargenomen, ondanks dat onderzoek heeft plaatsgevonden onder geschikte weersomstandigheden. Onderstaand wordt aangegeven welke werkwijze in acht genomen dient te worden om negatieve effecten op de aanwezige beschermde soorten te voorkomen.

4.1 Vogels

Tijdens de veldinventarisaties zijn nesten aangetroffen van vogelsoorten waarvoor Dienst Regelingen een omgevingsscan eist. Het betreft soorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het voorgaande jaar hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren gegaan is, elders een nieuwe broedplaats te zoeken. Dat betekent echter wel dat in de directe omgeving voldoende alternatieve broedgelegenheid aanwezig moet zijn. Dit dient te worden vastgesteld door een deskundige.

In de onmiddellijke omgeving van de geplande fietsverbinding Oude Spoorbaantracé, en daarmee in de onmiddellijke omgeving van de aangetroffen broedplaatsen, wordt voldoende alternatieve nestgelegenheid geboden voor de aangetroffen vogelsoorten. Het aanvragen van de ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet is dan ook niet noodzakelijk.

Daarbij dient echter wel te worden opgemerkt dat alle nesten van vogels tijdens het broedseizoen beschermd zijn. Dat betekent dat de werkzaamheden niet tijdens het broedseizoen (globaal van maart tot juli) uitgevoerd dienen te worden. Voor het verstoren van broedende vogels kan namelijk geen ontheffing van de Flora- en faunawet worden verleend. In het geval de werkzaamheden toch binnen het broedseizoen plaats moeten vinden, wordt vooraf aan de werkzaamheden een schouw uitgevoerd om na te gaan of op het tracé broedgevallen aanwezig zijn. Wanneer dit het geval is, kan niet gestart worden met de uitvoering van de werkzaamheden, totdat de jongen het nest verlaten hebben. Daarmee wordt invulling gegeven aan het principe van zorgvuldig handelen conform de Flora- en faunawet en worden de verbodsbepalingen gerespecteerd.

4.2 Vleermuizen

Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn tijdens de beide inventarisatieronden niet aangetroffen langs de geplande fietsverbinding Oude Spoorbaantracé. Wel zijn vaste vliegroutes van de dwergvleermuis vastgesteld en werden sociaal jagende laatvliegers waargenomen. Vaste vliegroutes en sociale jachtgronden gelden als vaste rust- en verblijfplaats conform de Flora- en faunawet en zijn derhalve beschermd.

De laanstructuur aan weerszijden van het zandpad, die dienst doet als vaste vliegroute en sociale jachtlocatie, zal voor de aanleg van de fietsverbinding en het verleggen van ruiter-, mountainbike- en wandelroutes niet hoeven te wijken. De beide vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen blijven derhalve fysiek behouden, ondanks de realisatie van de fietsverbinding. Om het daadwerkelijk functioneren van deze rust- en verblijfplaatsen te waarborgen, wordt bij de keuze van verlichting rekening gehouden met zo min mogelijk uitstraling naar de omgeving. Op deze wijze worden negatieve effecten op de vaste rust- en verblijfplaatsen voorkomen en is de aanvraag van een ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

4.3 Reptielen

Op een aantal plekken zijn direct naast de geplande fietsverbinding Oude Spoorbaantracé levendbarende hagedissen waargenomen. De strooisellaag op de bosbodem naast het bestaande zandpad fungeert naar verwachting als vaste rust- en verblijfplaats voor deze soort, zodat deze als beschermd kan worden beschouwd.

Doordat de verharding voor het fietspad vrijwel overal op het bestaande zandpad wordt aangebracht, worden de vaste rust- en verblijfplaatsen van de levendbarende hagedis vrijwel nergens vernietigd door de aanleg. Op locaties waar het fietspad door het bos (buiten het bestaande pad) gerealiseerd wordt en daar waar bestaande ruiter-, mountainbike- en wandelroutes verplaatst moeten worden naast het fietspad, kan worden volstaan met het tijdig opzij schuiven van de strooisellaag, zodat eventueel aanwezige levendbarende hagedissen kunnen ontsnappen. Tevens dient, conform de goedgekeurde gedragscode voor de bouw- en ontwikkelsector (Bouwend Nederland; Arcadis, 2009), op dergelijke plekken buiten de overwinteringsperiode van de levendbarende hagedis gewerkt te worden (globaal van oktober tot en met februari).

Wanneer op boven genoemde wijze te werk gegaan wordt, worden negatieve effecten op de levendbarende hagedis voorkomen en is de aanvraag van een ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet niet noodzakelijk.

GEMEENTE WAALRE

Fietsverbinding Oude Spoorbaantracé

Flora- en faunaonderzoek

Bijlage 1 Flora- en faunawet

De bescherming van zowel inheemse als uitheemse, in het wild levende dier- en plantensoorten is vastgelegd in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet bevat een algemeen (passief) beschermingsregime voor aangewezen planten- en diersoorten. Daarnaast zijn in de Flora- en faunawet beschermde leefgebieden aangewezen voor de instandhouding van beschermde soorten. De Europese Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn in onze nationale Flora- en faunawet geïmplementeerd.

Wat betreft de *flora* is het verboden om beschermde plantensoorten uit te steken, te vernielen, te beschadigen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8 van de Flora- en faunawet). Ten aanzien van de *fauna* geldt dat het verboden is beschermde dieren in hun natuurlijke leefomgeving te doden of te verwonden, opzettelijk te verontrusten of voortplantingsplaatsen (bijvoorbeeld nesten) te verstoren, te beschadigen of weg te nemen (artikel 9 t/m 13 van de Flora- en faunawet).

Daarnaast geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de algemene zorgplicht (artikel 2). Deze houdt in dat negatieve effecten op planten- en diersoorten zoveel mogelijk voorkomen moeten worden, voor zover dat in redelijkheid kan worden geëist. Opzettelijke verstoring, doden of vernietiging van leefgebied moet dus worden voorkomen.

Ontheffingen van de Flora- en faunawet

Voor het verrichten van ingrepen die nadelige effecten hebben op beschermde flora en fauna is in principe ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet noodzakelijk. In het Besluit van 10 september 2004 (AMvB artikel 75) wordt onderscheid gemaakt in de algemeenheid van soorten en de noodzaak tot ontheffingaanvraag. De beschermde soorten zijn hiertoe ingedeeld in drie categorieën (tabellen):

1. Algemene soorten (tabel 1)
2. "Overige" soorten en alle vogelsoorten (tabel 2)
3. Soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn en soorten van bijlage I van de AMvB (tabel 3).

Voor algemene soorten (tabel 1, AMvB artikel 75) geldt een vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet voor wat betreft activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium "doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort" (de zogenaamde lichte toets).

Voor "overige" soorten (tabel 2, AMvB artikel 75) en alle vogelsoorten geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkeling, vrijstelling voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet wordt verleend, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door

de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Voor andere activiteiten is een ontheffing nodig. Voor ontheffingaanvragen geldt de lichte toets (zie algemene soorten), doch ontheffingaanvragen voor alle vogelsoorten worden onderworpen aan de uitgebreide toets (zie streng beschermde soorten).

Voor streng beschermde soorten (tabel 3, AMvB artikel 75) geldt dat voor activiteiten die te kwalificeren zijn als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, vrijstelling wordt verleend voor artikel 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet mits gewerkt wordt volgens een goedgekeurde gedragscode. Voor ruimtelijke ontwikkeling is de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk. Voor bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik in de land- en bosbouw wordt geen vrijstelling verleend voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 van de Flora- en faunawet) van soorten van tabel 3 en is geen ontheffing mogelijk. De aanvraag van een ontheffing voor soorten van tabel 3, AMvB artikel 75 wordt getoetst aan drie criteria (de zogenaamde uitgebreide toets):

- Er is sprake van een in of bij wet genoemd belang.
- Er is geen alternatief.
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Op de volgende pagina zijn de 3 tabellen behorende bij de AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet opgenomen, waaruit blijkt welke soorten onder welk beschermingsregime vallen (bron: Ministerie van LNV, 2005).

Tabellen soorten Flora- en faunawet

In onderstaande tabellen staan alle beschermde soorten van de Flora- en faunawet (Ffwet). De tabellen zijn aan de ene kant aan de orde bij ontheffingverlening voor artikel 75 en aan de andere kant bij vrijstellingen in het kader van het *Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen* (AMvB artikel 75).

Vogelsoorten zijn in deze tabellen niet apart opgenomen, omdat het een erg lange lijst is. Alle vogelsoorten in Nederland zijn beschermd (behalve exoten). In de toelichting bij de tabellen staat aangegeven welk regime toepasselijk is voor vogelsoorten.

Toelichting tabel 1

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 1 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing aangevraagd worden.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 1 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (zgn. lichte toets).

Tabel 1: Algemene soorten	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Zoogdieren</u>	
aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
bunzing	<i>Mustela putorius</i>
dwergpspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
egel	<i>Erinaceus europeus</i>
gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
haas	<i>Lepus europeus</i>
hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
mol	<i>Talpa europea</i>
ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
ree	<i>Capreolus capreolus</i>
rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
vos	<i>Vulpes vulpes</i>
wezel	<i>Mustela nivalis</i>
woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>
kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
<u>Mieren</u>	
behaarde rode bosmier	<i>Formica rufa</i>
kale rode bosmier	<i>Formica polyctena</i>
stronkmier	<i>Formica truncorum</i>
zwartrugbosmier	<i>Formica pratensis</i>
<u>Slakken</u>	
wijngaardslak	<i>Helix pomatia</i>
<u>Vaatplanten</u>	
aardaker	<i>Lathyrus tuberosus</i>
akkerklokje	<i>Campanula rapunculoides</i>
brede wespenorchis	<i>Epipactis helleborine</i>
breed klokje	<i>Campanula latifolia</i>
dotterbloem*	<i>Caltha palustris</i>
gewone vogelmelk	<i>Ornithogalum umbellatum</i>
grasklokje	<i>Campanula rotundifolia</i>
grote kaardenbol	<i>Dipsacus fullonum</i>
kleine maagdenpalm	<i>Vinca minor</i>
knikkende vogelmelk	<i>Ornithogalum nutans</i>
koningsvaren	<i>Osmunda regalis</i>
slanke sleutelbloem	<i>Primula elatior</i>
zwanebloem	<i>Butomus umbellatus</i>
*m.u.v. spindotterbloem ⁶	

Toelichting tabel 2

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 2 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Hetzelfde geldt voor alle vogelsoorten. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 2 een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten (zie toelichting tabel 3)

Tabel 2: overige soorten	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Zoogdieren</u>	
Damhert ^R	<i>Dama dama</i>
Edelhert	<i>Cervus elaphus</i>
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>
Grijze zeehond ^R	<i>Halichoerus grypus</i>
Grote bosmuis ^R	<i>Apodemus flavicollis</i>
Steenmarter	<i>Martes foina</i>
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
Alpenwatersalamander	<i>Triturus alpestris</i>
Levendbarende hagedis	<i>Lacerta vivipara</i>
<u>Dagvlinders</u>	
Moerasparelmoervlinder ^R	<i>Euphydryas aurinia</i>
Vals heideblauwtje ^R	<i>Lycaeides idas</i>
<u>Vissen</u>	
Bermpje	<i>Noemacheilus barbatulus</i>
Kleine modderkruiper	<i>Cobitis taenia</i>
Meerval	<i>Silurus glanis</i>
Rivierdonderpad	<i>Cottus gobio</i>
<u>Vaatplanten</u>	
Aangebrande orchis ^R	<i>Orchis ustulata</i>
Aapjesorchis ^R	<i>Orchis simia</i>
Beenbreek ^R	<i>Narthecium ossifragum</i>
Bergklokje	<i>Campanula rhomboidalis</i>
Bergnachtsorchis ^R	<i>Platanthera chlorantha</i>
Bijenorchis	<i>Ophrys apifera</i>
Blaasvaren ^R	<i>Cystopteris fragilis</i>
Blauwe zeedistel	<i>Eryngium maritimum</i>
Bleek bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera damasonium</i>
Bokkenorchis ^R	<i>Himantoglossum hircinum</i>
Brede orchis ^R	<i>Dactylorhiza majalis majalis</i>
Bruinrode wespenorchis ^R	<i>Epipactis atrorubens</i>
Daslook	<i>Allium ursinum</i>
Dennenorchis ^R	<i>Goodyera repens</i>
Duitse gentiaan ^R	<i>Gentianella germanica</i>
Franjegentiaan ^R	<i>Gentianella ciliata</i>
Geelgroene wespenorchis ^R	<i>Epipactis muelleri</i>
Gele helmbloem	<i>Pseudofumaria lutea</i>
Gevlekte orchis ^R	<i>Dactylorhiza maculata</i>
Groene nachtorchis ^R	<i>Coeloglossum viride</i>
Groensteel ^R	<i>Asplenium viride</i>
Grote keverorchis ^R	<i>Listera ovata</i>
Grote muggenorchis ^R	<i>Gymnadenia conopsea</i>
Gulden sleutelbloem ^R	<i>Primula veris</i>
Harlekijn ^R	<i>Orchis morio</i>
Herfstschroeforchis ^R	<i>Spiranthes spiralis</i>
Hondskruid ^R	<i>Anacamptis pyramidalis</i>
Honingorchis ^R	<i>Hermidium monorchis</i>
Jeneverbes ^R	<i>Juniperus communis</i>
Klein glaskruid	<i>Parietaria judaica</i>
kleine keverorchis ^R	<i>Listera cordata</i>
kleine zonnedauw ^R	<i>Drosera intermedia</i>
klokjesgentiaan ^R	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
kluwenklokje ^R	<i>Campanula glomerata</i>
koraalwortel ^R	<i>Corallorhiza trifida</i>
kruisbladgentiaan ^R	<i>Gentiana cruciata</i>
lange ereprijs	<i>Veronica longifolia</i>
lange zonnedauw ^R	<i>Drosera anglica</i>
mannetjesorchis ^R	<i>Orchis mascula</i>
maretak	<i>Viscum album</i>
moeraswespenorchis ^R	<i>Epipactis palustris</i>

Tabel 2: overige soorten	
muurbloem ^R	<i>Erysimum cheiri</i>
parnassia ^R	<i>Parnassia palustris</i>
pijlscheefkelk ^R	<i>Arabis hirsuta sagittata</i>
poppenorchis ^R	<i>Aceras anthropophorum</i>
prachtklokje	<i>Campanula persicifolia</i>
purperorchis ^R	<i>Orchis purpurea</i>
rapunzelklokje ^R	<i>Campanula rapunculus</i>
rechte driehoeksvaren ^R	<i>Gymnocarpium robertianum</i>
rietorchis	<i>Dactylorhiza majalis</i>
	<i>praetermissa</i>
ronde zonnedaauw ^R	<i>Drosera rotundifolia</i>
rood bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera rubra</i>
ruig klokje	<i>Campanula trachelium</i>
schubvaren ^R	<i>Ceterach officinarum</i>
slanke gentiaan ^R	<i>Gentianella amarella</i>
soldaatje ^R	<i>Orchis militaris</i>
spaanse ruiter ^R	<i>Cirsium dissectum</i>
steenanjers ^R	<i>Dianthus deltoides</i>
steenbreekvaren	<i>Asplenium trichomanes</i>
stengelloze sleutelbloem ^R	<i>Primula vulgaris</i>
stengelomvattend havikskruid ^R	<i>Hieracium amplexicaule</i>
stijf hardgras ^R	<i>Catapodium rigidum</i>
tongvaren	<i>Asplenium scolopendrium</i>
valkruid ^R	<i>Arnica montana</i>
veenmosorchis ^R	<i>Hammarbya paludosa</i>
veldgentiaan ^R	<i>Gentianella campestris</i>
veldsalie ^R	<i>Salvia pratensis</i>
vleeskleurige orchis ^R	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
vliegenorchis ^R	<i>Ophrys insectifera</i>
vogelnestje ^R	<i>Neottia nidus-avis</i>
voorjaarsadonis	<i>Adonis vernalis</i>
wantsenorchis ^R	<i>Orchis coriophora</i>
waterdrieblad ^R	<i>Menyanthes trifoliata</i>
weideklokje ^R	<i>Campanula patula</i>
welriekende nachtorchis ^R	<i>Platanthera bifolia</i>
wilde gage ^R	<i>Myrica gale</i>
wilde herfsttijloos	<i>Colchicum autumnale</i>
wilde kievitsbloem ^R	<i>Fritillaria meleagris</i>
wilde marjolein	<i>Origanum vulgare</i>
wit bosvogeltje ^R	<i>Cephalanthera longifolia</i>
witte muggenorchis ^R	<i>Pseudorchis albida</i>
zinkviooltje ^R	<i>Viola lutea calaminaria</i>
zomerklokje ^R	<i>Leucojum aestivum</i>
zwartsteel	<i>Asplenium adiantum-nigrum</i>
<u>Kevers</u>	
vliegend hert	<i>Lucanus cervus</i>
<u>Kreeftachtigen</u>	
rivierkreeft	<i>Astacus astacus</i>

Toelichting tabel 3

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik, geldt een vrijstelling voor de soorten in tabel 3 voor artikel 8 t/m 12 van de Ffwet, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Deze vrijstelling is enigszins beperkt; voor activiteiten die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik geldt geen vrijstelling voor artikel 10 van de Ffwet. Ook niet op basis van een gedragscode. Een gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring.

-Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, geldt voor soorten in tabel 3 geen vrijstelling. Ook niet op basis van een gedragscode. Hiervoor is een ontheffing nodig.

-Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik en voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling is het niet mogelijk voor artikel 10 voor de soorten in tabel 3 een ontheffing te krijgen.

-Voor andere activiteiten dan hierboven genoemd is voor de soorten in tabel 3 een ontheffing nodig.

-Een ontheffingaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zgn. uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn).

-De uitgebreide toets voor ontheffingverlening geldt ook voor alle vogelsoorten.

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
R = soort van Rode lijst 2004	
<u>Bijlage 1 AMvB</u>	
<u>Zoogdieren</u>	
das	<i>Meles meles</i>
boomarter ^R	<i>Martes martes</i>
eikelmuis ^R	<i>Eliomys quercinus</i>
gewone zeehond ^R	<i>Phoca vitulina</i>
veldspitsmuis ^R	<i>Crocidura leucodon</i>
waterspitsmuis ^R	<i>Neomys fodiens</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
adder ^R	<i>Vipera berus</i>
hazelworm ^R	<i>Anguis fragilis</i>
ringslang ^R	<i>Natrix natrix</i>
vinpootsalamander ^R	<i>Triturus helveticus</i>
vuursalamander ^R	<i>Salamandra salamandra</i>
<u>Vissen</u>	
beekprik ^R	<i>Lampetra planeri</i>
bittervoorn ^R	<i>Rhodeus cericeus</i>
elrits ^R	<i>Phoxinus phoxinus</i>
gestippelde alver ^R	<i>Alburnoides bipunctatus</i>
grote modderkruiper ^R	<i>Misgurnus fossilis</i>
riverprik	<i>Lampetra fluviatilis</i>
<u>Dagvlinders</u>	
bruin dikkopje ^R	<i>Erynnis tages</i>
dwerghlauwtje ^R	<i>Cupido minimus</i>
dwergdikkopje ^R	<i>Thymelicus acteon</i>
groot geaderd witje ^R	<i>Aporia crataegi</i>
grote ijsvogelvlinder ^R	<i>Limenitis populi</i>
heideblauwtje ^R	<i>Plebejus argus</i>
iepepage ^R	<i>Strymonidia w-album</i>
kalkgraslanddikkopje ^R	<i>Spialia sertorius</i>
keizersmantel ^R	<i>Argynnis paphia</i>
klaverblauwtje ^R	<i>Cyaniris semiargus</i>
purperstreepparelmoervlinder ^R	<i>Brenthis ino</i>
rode vuurvlinder ^R	<i>Palaeochrysophanus hippothoe</i>
rouwmantel ^R	<i>Nymphalis antiopa</i>
tweekleurig hooibeestje ^R	<i>Coenonympha arcania</i>
veenbesparelmoervlinder ^R	<i>Bolaria aquilonais</i>
veenhooibeestje ^R	<i>Coenonympha tullia</i>

¹ -onderzoek en onderwijs

-repopulatie en herintroductie

-bescherming van flora en fauna

-veiligheid van het luchtverkeer

-volksgezondheid of openbare veiligheid

-dwingende redenen van openbaar belang

-het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom

-belangrijke overlast veroorzaakt door dieren

-uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw

-bestendig gebruik

-uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
veldparelmoervlinder ^R	<i>Melitaea cinxia</i>
woudparelmoervlinder ^R	<i>Melitaea diamina</i>
zilvervlek ^R	<i>Clossiana euphrosyne</i>
<u>Vaatplanten</u>	
groot zeegras ^R	<i>Zostera marina</i>
<u>Bijlage IV HR</u>	
<u>Zoogdieren</u>	
baardvleermuis	<i>Myotis mystacinus</i>
bechstein's vleermuis ^R	<i>Myotis bechsteinii</i>
bever ^R	<i>Castor fiber</i>
bosvleermuis	<i>Nyctalus leisleri</i>
brandt's vleermuis ^R	<i>Myotis brandtii</i>
bruinvis ^R	<i>Phocoena phocoena</i>
euraziatische lynx	<i>Lynx lynx</i>
franjestaat ^R	<i>Myotis nattereri</i>
gewone dolfin	<i>Delphinus delphis</i>
gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
gewone grootoorvleermuis	<i>Plecotus auritus</i>
grijze grootoorvleermuis ^R	<i>Plecotus austriacus</i>
grote hoefijzerneus	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>
hamster ^R	<i>Cricetus cricetus</i>
hazelmuis ^R	<i>Muscardinus avellanarius</i>
ingekorven vleermuis ^R	<i>Myotis emarginatus</i>
kleine dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
kleine hoefijzerneus ^R	<i>Rhinolophus hipposideros</i>
laatvlieger	<i>Eptesicus serotinus</i>
meervleermuis	<i>Myotis dasycneme</i>
mopsvleermuis	<i>Barbastella barbastellus</i>
nathusius' dwergvleermuis	<i>Pipistrellus nathusii</i>
noordse woelmuis ^R	<i>Microtus oeconomus</i>
otter ^R	<i>Lutra lutra</i>
rosse vleermuis	<i>Nyctalus noctula</i>
tuimelaar ^R	<i>Tursiops truncatus</i>
tweekleurige vleermuis	<i>Vespertilio murinus</i>
vale vleermuis ^R	<i>Myotis myotis</i>
watervleermuis	<i>Myotis daubentonii</i>
wilde kat	<i>Felis silvestris</i>
witflankdolfijn	<i>Lagenorhynchus acutus</i>
witsnuitdolfijn	<i>Lagenorhynchus albirostris</i>
<u>Reptielen en amfibieën</u>	
boomkikker ^R	<i>Hyla arborea</i>
geelbuikvuurpad ^R	<i>Bombina variegata</i>
gladde slang ^R	<i>Coronella austriacus</i>
heikikker ^R	<i>Rana arvalis</i>
kamsalamander ^R	<i>Triturus cristatus</i>
knoflookpad ^R	<i>Pelobates fuscus</i>
muurhagedis ^R	<i>Podarcis muralis</i>
poelkikker ^R	<i>Rana lessonae</i>
rugstreeppad	<i>Bufo calamita</i>
vroedmeesterpad ^R	<i>Alytes obstetricans</i>
zandhagedis ^R	<i>Lacerta agilis</i>
<u>Dagvlinders</u>	
donker pimpernelblauwtje ^R	<i>Maculinea nausithous</i>
grote vuurvlinder ^R	<i>Lycaena dispar</i>
pimpernelblauwtje ^R	<i>Maculinea teleius</i>
tijmblauwtje ^R	<i>Maculinea arion</i>
zilverstreephooibeestje ^R	<i>Coenonympha hero</i>
<u>Libellen</u>	
bronslibel	<i>Oxygastra curtisii</i>
gaffellibel ^R	<i>Ophiogomphus cecilia</i>
gevlekte witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>
groene glazenmaker ^R	<i>Aeshna viridis</i>
noordse winterjuffer ^R	<i>Sympecma paedisca</i>
oostelijke witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia albifrons</i>
riwierrombout ^R	<i>Stylurus flavipes</i>
sierlijke witsnuitlibel ^R	<i>Leucorrhinia caudalis</i>
<u>Vissen</u>	
houting	<i>Conegonus oxyrrhynchus</i>
steur ^R	<i>Acipenser sturio</i>

Tabel 3: soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	
<u>Vaatplanten</u>	
drijvende waterweegbree ^R	<i>Luronium natans</i>
groenknolorchis ^R	<i>Liparis loeselii</i>
kruipend moerasscherm ^R	<i>Apium repens</i>
zomerschroeforchis ^R	<i>Spiranthes aestivalis</i>
<u>Kevers</u>	
brede geelrandwaterroofkever	<i>Dytiscus latissimus</i>
gestreepte waterroofkever	<i>Graphoderus bilineatus</i>
heldenbok	<i>Cerambyx cerdo</i>
juchtleerkever	<i>Osmoderma eremita</i>
<u>Tweekleppigen</u>	
bataafse stroommossel ^R	<i>Unio crassus</i>